

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวโดยสรุปถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา เกี่ยวกับ
การจัดกิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในเขตการศึกษา 9

2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับ
การจัดกิจกรรมของกลุ่มโรงเรียนในการส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการของ
โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9 ซึ่งมี 5 กลุ่มประกอบ
ด้วยโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 179
โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามคือ ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกรรมการบริหาร
กลุ่มโรงเรียน กรมสามัญศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมด 179 คน
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมด 179 คน

รวมกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 358 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ๑ ฉบับ เพื่อสอบถามคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับกิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษาจัด เพื่อส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา วิธีการจัดกิจกรรม และปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็น แบบตรวจสอบรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการ และวิธีดำเนินการของกลุ่มโรงเรียนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) และแบบปลายเปิด (Open-ended)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) และแบบปลายเปิด (Open-ended)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์และการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ผลปรากฏว่าจากแบบสอบถามที่ไต่จักส่งไปให้ประชากรตอบจำนวนทั้งสิ้น 358 ฉบับ ผู้วิจัยได้รับคืนและเป็นข้อมูลที่สมบูรณ์ ทั้งสิ้น 289 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.73

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนที่เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ในส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา วิธีการจัดกิจกรรมของกลุ่มโรงเรียน และข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน ก็วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) เช่นกัน

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประชากรส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีอายุราชการระหว่าง 5-15 ปี มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ประชากรที่ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งทางราชการ คือ เป็นผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ สำหรับผู้บริหารโรงเรียนบางคนมีตำแหน่งเป็นกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนด้วย

ตอนที่ 2 ผลที่ได้จากการวิเคราะห์เกี่ยวกับกิจกรรม ส่งเสริมงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน และวิธีการจัดกิจกรรม สรุปได้ดังนี้

ก. กิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

1. กิจกรรมด้านการพัฒนาหลักสูตร

การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดหมาย หลักการและโครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดส่วนใหญ่คือ การประชุมแนะนำชี้แจง และที่น้อยที่สุดคือ การบริการเอกสารหลักสูตรให้ศึกษาค้นคว้าเองและการแทรกในการประชุม

การปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดส่วนใหญ่คือการสัมมนาภายในกลุ่มโรงเรียน และที่น้อยที่สุดคือ การประยุกต์ผลงานวิจัยเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร

การติดตามผลและประเมินผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียน กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดส่วนใหญ่คือ การประเมินผลงานวิชาการโดยคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน และที่น้อยที่สุดคือ การสำรวจผลงานวิชาการโดยคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน

2. กิจกรรมด้านการส่งเสริมการเรียนการสอน

การให้ความช่วยเหลือในการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดส่วนใหญ่ คือ การประชุมผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเพื่อชี้แจง

และที่น้อยที่สุดคือ การสัมมนาผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหาการจักปิจัยและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

การให้ความช่วยเหลือกันของโรงเรียนในกลุ่มทางค่านิยมบุคลากร กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจักส่วนใหญ่คือ การจักบุคลากรจากโรงเรียนที่มีอัตราค่าจ้างเกินไปช่วยเหลือโรงเรียนที่ขาดอัตราค่าจ้าง และที่น้อยที่สุดคือ การจักให้บุคลากรภายในกลุ่มโรงเรียนหมุนเวียนสอนในโรงเรียนอื่น

การให้ความช่วยเหลือกันค่านาคารสถานที่ กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจักส่วนใหญ่คือ การจักให้โรงเรียนที่มีความพร้อมบริการค่านาคารสถานที่ในการประชุมสัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ อบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนและครูสนับสนุนการสอนของโรงเรียนในกลุ่ม และที่น้อยที่สุดคือ การจักบริการให้โรงเรียนที่มีโรงฝึกงานไม่เพียงพอได้ใช้โรงฝึกงานของโรงเรียนอื่นในกลุ่ม

การให้ความช่วยเหลือกันค่านวัสดุอุปกรณ์ กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจักส่วนใหญ่คือ การประชุมตกลงให้โรงเรียนใหญ่ที่มีความพร้อมให้บริการยืมวัสดุอุปกรณ์แก่โรงเรียนอื่น และที่น้อยที่สุดคือ การจักหารรายได้เพื่อซื้อวัสดุอุปกรณ์ไว้ใช้ในกลุ่ม

การให้ความช่วยเหลือกันค่านการบริการแหล่งวิทยากร กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจักส่วนใหญ่คือ การจักให้ครูแนะแนว ครูบรรณารักษ์ และครูทะเบียนวัดผลของโรงเรียนในกลุ่มได้ศึกษาความก้าวหน้าของหน่วยงานและที่น้อยที่สุดคือ การจักให้นักเรียนในกลุ่มเป็นสมาชิกและใช้บริการห้องสมุด ห้องแนะแนว ของโรงเรียนอื่น

3. กิจกรรมค่านการนิเทศการศึกษาและพัฒนาบุคลากร

การให้ความช่วยเหลือครูบรรจุใหม่หรือย้ายมาปฏิบัติราชการ กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจักส่วนใหญ่คือ การให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวินัย กฎข้อบังคับต่าง ๆ ของข้าราชการครู และที่น้อยที่สุดคือ การสังเกตการสอนจากครูเก่าที่มีผลสัมฤทธิ์ในการจักการเรียนการสอนและดูแลศิษย์

การส่งเสริมครูประจำการที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจักส่วนใหญ่คือ การประสานงานกับศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา เพื่อช่วยปรับปรุงการสอนของครู และที่น้อยที่สุดคือ โครงการสาธิตการสอนของครูแก่เพื่อนครูภายในโรงเรียน

คํานงงานวิชาการภายในกลุ่ม กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจํกส่วนใหญ่
คือ การจํกนัทรศการทางวิชาการ และที่นอยที่สุดคือ การประกวคผลงานวิจัย

การพัฒนาบุคลากรระคับคู้ช่วยคู้บริหารฝายค่าง ๆ กิจกรรมที่กลุ่ม
โรงเรียนจํกส่วนใหญ่คือ การสํมนนาคู้ช่วยฝายค่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหาและนนวนทาง
แกไข และที่นอยที่สุดคือ การจํกค้ศนศีกษาและคูกงาน

การพัฒนาบุคลากรคู้สํนับสนุนการเรียนการสอน กิจกรรมที่กลุ่ม
โรงเรียนจํกส่วนใหญ่คือ การให้ความรู้แกคูกสํนสนับสนุนฝายค่าง ๆ เกี่ยวกับระเบียบ
การปฏิบัติคาง และที่นอยที่สุดคือ การจํกค้ศนศีกษาและคูกงานโรงเรียนในกลุ่มและค่างกลุ่ม

ข. กิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษา
มาตรฐานการศึกษา

1. กิจกรรมคํานงการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน

การพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาการของนักเรียน กิจกรรมที่
กลุ่มโรงเรียนจํกส่วนใหญ่ คือ การแข่งขันคอบปัญหาชิงรางวัลของนักเรียนในรายวิชาค่าง ๆ
และที่นอยที่สุดคือ การเข้าคายกิจกรรมส่งเสริมคํานงวิชาการของโรงเรียนในกลุ่ม

การพัฒนาความรู้ความสามารถพิเศษของนักเรียน กิจกรรมที่กลุ่ม
โรงเรียนจํกส่วนใหญ่คือ การจํกคูกชุมนุม ช.ก.ท. ระคับกลุ่มโรงเรียน หรือเขตการศึกษา
และที่นอยที่สุดคือ การจํกคูกชุมนุมเพื่อส่งเสริมความสนใจและความสามารถพิเศษ

2. กิจกรรมคํานงการวัดและประเมินผล

การให้ความรู้แกบุคลากรคํานงการวัดและประเมินผลการเรียน
กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจํกส่วนใหญ่คือ การประชุมชี้แจงหลักเกณฑ์ในการวัดและประเมิน
ผลรายวิชาค่าง ๆ ใหคูกุทะเบียนวัดผลและหัวหน้าหมวดวิชาของโรงเรียนภายในกลุ่ม
และที่นอยที่สุดคือ การประชุมเชิงปฏิบัติคาง

การรวบรวมค้อคคสอบของกลุ่ม กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจํกส่วนใหญ่
คือ การจํกคณคกรรมคางคํานงนงคํานงการวัดผลและประเมินผล และที่นอยที่สุดคือ การ
จํกค้อคคสอบบางรายวิชาเพื่อใชในกลุ่ม

3. กิจกรรมด้านการวัดและประเมินผลงานวิชาการ

การประเมินโครงการทางวิชาการต่าง ๆ กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดส่วนใหญ่คือ การติดตามผลการปฏิบัติงานตามโครงการต่าง ๆ และที่น้อยที่สุดคือ การรวบรวมผลของการปฏิบัติงานตามโครงการของโรงเรียนภายในกลุ่มเพื่อการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

การอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรภายในกลุ่มเกี่ยวกับการประเมินโครงการ กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดส่วนใหญ่คือ การประชุมชี้แจง และที่น้อยที่สุดคือ การอภิปราย ชักถาม

ค. กิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานงานในการจัดการศึกษา

1. กิจกรรมในด้านการให้คำปรึกษา แนะนำ ประสานงานในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน

การให้คำปรึกษาและแนะนำครูในกลุ่ม กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดส่วนใหญ่คือ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน และที่น้อยที่สุดคือ การประชุมปรึกษาภายในกลุ่มเพื่อแก้ปัญหา

การประสานงานเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อ กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดส่วนใหญ่คือ การจัดทำวารสาร จุลสารเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อเพื่อบริการด้านวิชาการแก่โรงเรียนในกลุ่ม และที่น้อยที่สุดคือ การตั้งศูนย์รวมสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้มีใช้ระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่ม

2. กิจกรรมในด้านการให้คำปรึกษา แนะนำและประสานงานในด้านการใช้เทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอน

การให้คำปรึกษาและแนะนำแก่ครู กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดส่วนใหญ่คือ การประชุมชี้แจงครูหมวดต่าง ๆ และที่น้อยที่สุดคือ ให้ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการ

การประสานงานด้านการใช้เทคโนโลยี กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดส่วนใหญ่คือ การจัดโครงการให้โรงเรียนที่มีความพร้อมบริการด้านเทคโนโลยีทาง

การศึกษาแก่โรงเรียนอื่น และที่น้อยที่สุดคือ การตั้งศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อบริการให้สมาชิกภายในกลุ่ม

3. กิจกรรมในด้านการให้คำปรึกษา แนะนำและประสานงานในการจัดแผนชั้นเรียน

การให้คำปรึกษา แนะนำและประสานงาน กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดส่วนใหญ่คือ การประชุมชี้แจงผู้บริหารภายในกลุ่ม และที่น้อยที่สุดคือ การแนะนำให้แต่ละโรงเรียนสำรวจความต้องการของชุมชน

4. กิจกรรมในด้านการให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานในการจัดแผนการเรียน

การให้คำปรึกษา แนะนำแก่โรงเรียนในกลุ่มเกี่ยวกับการจัดแผนการเรียน กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดส่วนใหญ่คือ การประชุมปรึกษา และที่น้อยที่สุดคือ การชี้แนะแนวทางในการแก้ปัญหา

การประสานงานในการให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในกลุ่มเกี่ยวกับการจัดแผนการเรียน กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดส่วนใหญ่คือ การประชุมชี้แจงครูภายในโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียนและที่น้อยที่สุดคือ การแจ้งผลการสำรวจสภาพท้องถิ่นแก่โรงเรียนภายในกลุ่ม และอื่น ๆ คือ แจ้งจำนวนนักเรียนที่กรมเจ้าสังกัดอนุญาตให้รับ

5. กิจกรรมในด้านการให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน

การให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดส่วนใหญ่คือ การชี้แจงการทำแผนการสอนรายวิชาต่าง ๆ และที่น้อยที่สุดคือ การประชุมเพื่อปรับปรุงแผนการสอน

การประสานงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดส่วนใหญ่คือ การประชุมปฏิบัติการเพื่อทำแผนการสอนรายวิชาต่าง ๆ ร่วมกัน และที่น้อยที่สุดคือ การทำบัญชีรายชื่อรายวิชาที่มีแผนการสอนเพื่อสะดวกแก่สมาชิกในกลุ่มได้ยืมไปและอื่น ๆ คือ ตั้งคณะกรรมการกลุ่มเพื่อประสานงานในการทำแผนการสอน

6. กิจกรรมในด้านการให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

การให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดส่วนใหญ่คือ การประชุมชี้แจงผู้บริหารเกี่ยวกับแนวนโยบาย เป้าหมายของกลุ่ม และการให้ความรู้แก่บุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับแผนปฏิบัติการของโรงเรียนในกลุ่ม ที่น้อยที่สุดคือ อบรมเจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนของโรงเรียนในกลุ่มและตั้งกรรมการประสานแผน

การประสานงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดส่วนใหญ่คือ การประชุมชี้แจงแก่ผู้บริหารเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการตลอดปีของกลุ่มโรงเรียน และที่น้อยที่สุดคือ การสัมมนาเกี่ยวกับการทำแผนของกลุ่ม

ง. วิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน

1. ขั้นตอนในการวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการ วิธีการที่กลุ่มโรงเรียนปฏิบัติเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยคือ กำหนดนโยบายในการจัดกิจกรรมของกลุ่มโรงเรียน จัดทำโครงการดำเนินงาน กำหนดแผนงานในการจัดกิจกรรม กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม กำหนดกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ สรรวจสภาพปัจจุบันและปัญหา และติดตามผลการปฏิบัติงาน

2. ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการ ที่มาของนโยบายเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยคือ ยึดนโยบายของกรมสามัญศึกษา คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มร่วมกันกำหนด คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มร่วมกันกำหนด คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนเป็นผู้กำหนด และสำรวจความคิดเห็นของตัวแทนจากทุกจังหวัด

3. การจัดระบบการทำงาน วิธีการที่กลุ่มโรงเรียนดำเนินการคือ จัดตั้งสำนักงานกลุ่มโรงเรียนเป็นสัดส่วน จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี ประสานงานกับเขตการศึกษาและจังหวัดเพื่อการช่วยเหลือทางวิชาการ และประสานงานกับเขตการศึกษาในฐานะที่ปรึกษา

4. การจับบุคลากรปฏิบัติงานที่สำนักงาน วิธีการที่กลุ่มโรงเรียนดำเนินการ คือ เจ้าหน้าที่ 1 คนและครูผู้ประสานงาน 1 คน ประจำสำนักงาน

5. งบประมาณที่นำมาจัดกิจกรรม กลุ่มโรงเรียนได้มาจากเงินงบประมาณ สนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด มากที่สุด และน้อยที่สุดคือ เงินสนับสนุนจากสมาคมหรือ มูลนิธิต่าง ๆ

6. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม วิธีการที่กลุ่มโรงเรียนดำเนินการ มากที่สุดคือ ขอความร่วมมือจากโรงเรียนในกลุ่ม และน้อยที่สุดคือ ให้ครูผู้สอนรับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายด้วยตนเอง

7. การกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบกิจกรรมของกลุ่มโรงเรียน วิธีการที่กลุ่มโรงเรียนดำเนินการมากที่สุดคือ ตั้งคณะกรรมการปฏิบัติกิจกรรมตามวาระ และน้อยที่สุดคือ ให้บุคลากรในกลุ่มอาสาสมัครทำกิจกรรมตามความสนใจหรือความถนัด

8. การมอบหมายงาน วิธีการที่กลุ่มโรงเรียนดำเนินการมากที่สุดคือ การมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร และน้อยที่สุดคือ มอบงานโดยยึดหลักของความอาวุโส

9. การประสานงานของกลุ่ม วิธีการที่กลุ่มดำเนินการมากที่สุดคือ ทักท้อ โดยเอกสาร เช่น จดหมาย มั่นทัก หรือรายงาน และน้อยที่สุดคือ ให้ครูมีส่วนร่วมในการประสานงาน

10. การประเมินผลงาน วิธีการที่กลุ่มโรงเรียนดำเนินการคือ ตั้งคณะกรรมการ ประเมินผลงาน และน้อยที่สุดคือ สร้างเครื่องมือการประเมินผล

ตอนที่ 3 ผลที่ได้จากการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมของกลุ่มโรงเรียน สรุปได้ดังนี้

1. ในการวางแผนการจัดกิจกรรมของกลุ่มโรงเรียน สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคเนื่องจาก การวางแผนมิได้กำหนดขึ้นจากการสำรวจข้อมูล ความต้องการและปัญหาของบุคลากรภายในกลุ่ม มากที่สุด และที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ ขาดนโยบายในการวางแผนและไม่มีแผนในการจัดกิจกรรม

2. ในการจัดระบบการทำงานของกลุ่มโรงเรียน มีปัญหาและอุปสรรคเนื่องจากขาดแคลนอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็น มากที่สุด และน้อยที่สุดคือ ไม่มีปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปี

3. ในการจัดบุคลากรปฏิบัติงานที่สำนักงาน มีปัญหาและอุปสรรคเนื่องจากขาดอัตรากำลังปฏิบัติงานประจำสำนักงาน และน้อยที่สุดคือ เลชานุกการและกรรมการอื่น ๆ มีงานประจำมากแล้วจึงไม่สามารถปฏิบัติงานที่กลุ่มได้เต็มที่

4. ในค่านงงบประมาณที่นำมาจัดกิจกรรม มีปัญหาและอุปสรรคเนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ มากที่สุด และน้อยที่สุดคือ โรงเรียนมีขนาดต่างกันจึงไม่มีเงินในการสนับสนุนกลุ่ม

5. ในการขอความร่วมมือค่านงงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ มีปัญหาและอุปสรรคเนื่องจาก โรงเรียนแต่ละโรงเรียนให้เงินบำรุงการศึกษาในการบริหารงานมากแล้วจึงไม่สามารถสนับสนุนกลุ่มโรงเรียนได้เต็มที่มากที่สุดและน้อยที่สุดคือผู้บริหารไม่ให้ความร่วมมือ

6. ในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม มีปัญหาและอุปสรรคเนื่องจาก งบประมาณที่จัดสรรไม่เพียงพอ มากที่สุด และน้อยที่สุดคือ ขาดความร่วมมือจากโรงเรียนในกลุ่มในการบริการวัสดุอุปกรณ์

7. ในการกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบกิจกรรมของกลุ่ม มีปัญหาและอุปสรรคเนื่องจาก คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนมีงานประจำมาก มีเวลาไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมของกลุ่ม และน้อยที่สุด ขาดอัตรากำลังของบุคลากรที่ทำหน้าที่ประจำกลุ่มอย่างถาวร และกลุ่มไม่มีกรอบในการใช้บุคลากรที่ชัดเจน

8. ในการมอบหมายงานภายในกลุ่ม มีปัญหาและอุปสรรค เนื่องจากคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนไม่ได้อยู่ในสำนักงานเดียวกัน ทำให้การมอบหมายงานไม่สะดวก และที่น้อยที่สุดคือระยะทางของโรงเรียนบางโรงเรียนภายในกลุ่มอยู่ห่างไกล ไม่สะดวกในการมอบหมายงาน

9. ในการประสานงาน มีปัญหาและอุปสรรคเนื่องจาก ระยะทางระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่มห่างไกลกันทำให้การประสานงานล่าช้าขาดประสิทธิภาพและน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมกลุ่ม ไม่ประชาสัมพันธ์ให้ครูในโรงเรียนทราบ

10. ในการประเมินผลงาน มีปัญหาและอุปสรรค เนื่องจากขาดเครื่องมือในการประเมินผลมากที่สุดและที่น้อยที่สุดคือ ไม่ใช้บุคลากรที่มีอยู่แล้วในกลุ่มในการประเมินผล

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง "การจัดกิจกรรมของกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา ในการส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9" มีประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งจะนำมาอภิปรายและเสนอแนะดังนี้คือ

1. กิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าในการจัดกิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการตามขอบเขตงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน คือ การส่งเสริมคุณภาพการศึกษา การรักษามาตรฐานการศึกษา การให้คำปรึกษา แนะนำและประสานงานในการจัดการศึกษานั้น กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดมากที่สุดคือ การประชุม เช่น การประชุมชี้แจง การประชุมปรึกษาหารือ การประชุมระดมความคิด การประชุมสัมมนา เป็นต้น อาจเนื่องจากเป็นกิจกรรมที่จัดได้ง่าย สะดวก บุคลากรจำนวนมากสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในเวลาเดียวกันได้ ทำให้การถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยน ร่วมแก้ปัญหาหรือกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงาน เป็นไปได้อย่างรวดเร็ว ประหยัดทั้งเวลาและงบประมาณของกลุ่มโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับที่ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2528 : 108) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการประชุมว่า เพื่อถ่ายทอดความรู้ ข่าวสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตัดสินปัญหา แก้ปัญหา กำหนดนโยบายและสร้างมนุษยสัมพันธ์ อีกประการหนึ่งคือ การประชุมเป็นกิจกรรมที่ให้ผลทั้งผู้ดำเนินการประชุมและผู้เข้าร่วมประชุม ผู้เข้าร่วมการประชุมจะได้รับประโยชน์ตามที่กลุ่มโรงเรียน

ทั้งวัตถุประสงค์ไว้ และในขณะที่เดียวกันก็สามารถแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ ส่วนผู้ดำเนินการก็สามารถพิจารณาเลือกข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมการประชุม รวมทั้งขอความคิดเห็นหรือขอให้ร่วมกันแก้ปัญหา กำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนไคทวย เนื่องจากกลุ่มโรงเรียนมีคณะบุคคลกลุ่มหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบทั้งแก่การรับนโยบายจากกรมสามัญศึกษา มาพิจารณาพินิจวิเคราะห์เพื่อให้ได้นโยบายสำหรับการบริหารงานกลุ่มโรงเรียน กิจกรรมการประชุมจึงเหมาะสมที่บุคลากรจะโคพบปะ เพื่อตกลงกันและกำหนดแนวทางเพื่อจัดกิจกรรมสำหรับบุคลากรในสายงานอื่นของกลุ่มโรงเรียนต่อไป เพราะนอกจากคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนผู้บริหารโรงเรียนแล้ว ภายในกลุ่มยังมีบุคลากรอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก และงานของกลุ่มโรงเรียนก็กว้างขวาง ฉะนั้นกลุ่มโรงเรียนควรจะคำนึงถึงขอบเขตของงานวิชาการที่ควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนและบุคลากรที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้องานที่ตนรับผิดชอบ จะได้ปฏิบัติให้ได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ข้อสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานโดยตรงมีความสำคัญต่อกลุ่มโรงเรียนมาก เพราะแผนแนวการบริหารจะคืออย่างไร หากปฏิบัติไม่มีประสิทธิภาพ ไม่ได้รับการพัฒนาให้ทันต่อเหตุการณ์ ก็จะทำงาน ทำการสอน โดยไม่ใช่เทคนิควิธีสอน สื่อหรือวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยหรือน่าสนใจ มีพฤติกรรมการสอนที่ไม่อำนวยความสะดวกการพัฒนา นักเรียน งานวิชาการของโรงเรียนซึ่งเมื่อมองภาพรวมก็คือ งานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน ย่อมไม่มีทางจะพัฒนาขึ้น ในการส่งเสริมงานวิชาการนั้น กลุ่มโรงเรียนควรจัดกิจกรรมในหลายลักษณะ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ขอบเขตของงาน ขนาดของกลุ่ม ความต้องการจำเป็นของบุคลากร ซึ่งในบางเรื่องที่ต้องพิจารณาและจัดทำรายละเอียดให้ได้อย่างรวดเร็ว อาจจะทำประชุมปฏิบัติการเพื่อให้ได้ผลงานตามจุดประสงค์ ข้อค้นพบจากงานวิจัยที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมของกลุ่มโรงเรียนในการส่งเสริมงานวิชาการในต่าง ๆ มีดังนี้

ในขอบเขตของงานวิชาการด้านการส่งเสริมคุณภาพและการรักษามาตรฐานการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมด้านการพัฒนาหลักสูตรนั้น ในการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดหมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดมากที่สุดคือ การประชุมแนะนำชี้แจง รองลงมาคือ การจัดทำเอกสารวิชา

การและการประชุมปฏิบัติการ ส่วนการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดทำมากที่สุดคือการสัมมนาภายในกลุ่มโรงเรียน และการติดตามผลการใช้หลักสูตรนั้น กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดทำมากที่สุดคือ การประเมินผลงานโดยคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน ซึ่งนับว่าเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมใน ส่วนของผู้บริหารกลุ่มน้อย แต่กลุ่มโรงเรียนน่าจะเน้นที่บุคลากรผู้ปฏิบัติให้มากขึ้น ดังนั้น การประชุมปฏิบัติการจะทำให้บุคลากรได้รับความรู้ความเข้าใจและได้ฝึกปฏิบัติในการทำ เอกสารประกอบหลักสูตรให้เหมาะสม ทั้งนี้เพราะหลักสูตรมีความสำคัญมากที่สุดภายในกลุ่มโรงเรียนทุกระดับที่ต้องทำความเข้าใจ เพื่อกำหนดขอบเขตของงานให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย เพราะหลักสูตรเป็นเสมือนเข็มทิศในการจัดการศึกษา โกวิท ปรวาลพดกษ (2523 : 48) กล่าวถึงขอบเขตของงานกลุ่มโรงเรียนในการกำหนด จุดประสงค์เฉพาะของกลุ่มว่า ต้องนำเอาจุดประสงค์ของหลักสูตรมาตีความและทำความเข้าใจ กระจ่าง ฉะนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร กลุ่มโรงเรียนจึงควรจัดกิจกรรมในลักษณะอื่น ๆ ค่าย เช่น การจัดทำเอกสารวิชาการ การบริการเอกสารหลักสูตรให้ศึกษาด้วยตนเอง การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ และให้มีการประชุมปฏิบัติการให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชูชาติ หรัพยมมาก (2521 : 101) ที่พบว่า ครูใหญ่และครูต้องการให้กลุ่มโรงเรียนปฏิบัติในด้านหลักสูตร และ ปรานี ไวยบุรณ์ (2527 : 114) ก็พบว่า ครูมีความต้องการให้กลุ่มโรงเรียนปฏิบัติด้าน หลักสูตรเช่นกัน นอกจากนี้กลุ่มโรงเรียนควรประยุกต์ผลงานวิจัยเป็นข้อมูลในการปรับปรุง หลักสูตร ซึ่งผลจากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มโรงเรียนในชน้อย อาจเนื่องจากไม่เห็นความสำคัญและคุณค่าของงานวิจัย และเห็นว่ามีคามยุ่งยากซับซ้อนเกินกว่าที่จะนำผลมาใช้ได้ แต่ในปัจจุบันนี้การวิจัยเป็นที่แพร่หลายและในวงการต่าง ๆ ก็ตื่นตัวทั้งด้านการทำวิจัยและ ใช้ผลการวิจัย ดังนั้นจึงสมควรอย่างยิ่งที่กลุ่มโรงเรียนควรพิจารณาในข้อนี้ ซึ่งจะทำให้ กลุ่มโรงเรียนสามารถนำข้อมูลที่ค้นพบจากงานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรมาประยุกต์ใช้เพื่อ สามารถปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นให้มากขึ้น หรือกลุ่มโรงเรียนอาจหาวิธีการกระตุ้นให้บุคลากรในกลุ่มทำการศึกษาวิจัยเอง และขอเสนอแนะก็คือ กลุ่มโรงเรียน

ควรให้ความสนใจในการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัจจุบัน และความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมที่สุด แต่ทั้งนี้ก็ต้องคำนึงถึงความพร้อมของโรงเรียนในกลุ่มควย และอีกประการหนึ่งกลุ่มโรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการศึกษานำในโรงเรียนที่มีทรัพยากร ซึ่งได้แก่ ครู วัสดุ ครุภัณฑ์ ผู้นำนาฎการ สภาพตลาดของท้องถิ่น เพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องเหมาะสมตามสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

กิจกรรมด้านการส่งเสริมการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่าในการให้ความช่วยเหลือกันในด้านต่าง ๆ นั้น กลุ่มโรงเรียนได้จัดกิจกรรมหลายลักษณะ เช่น การประชุมผู้บริหาร การจับบุคลากรจากโรงเรียนที่มีอัตราค่าจ้างเกินไปช่วยเหลือโรงเรียนที่ขาดอัตราค่าจ้าง การแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างโรงเรียนเพื่อปฏิบัติการเฉพาะกิจ การจัดให้โรงเรียนที่มีความพร้อมบริการคานสถานที่ในการประชุมสัมมนา และทำกิจกรรมของกลุ่ม การบริการให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ระหว่างโรงเรียน การให้ครูแนะแนว ครูบรรณาธิการ และครูทะเบียนวัดผลของโรงเรียนในกลุ่ม ได้ศึกษางานในโรงเรียนอื่นในกลุ่ม ซึ่งเมื่อพิจารณาอย่างละเอียดแล้วจะเห็นว่ากลุ่มโรงเรียนได้จัดกิจกรรมที่ให้ความช่วยเหลือกันในด้านต่าง ๆ ตามเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนที่มุ่งหวังให้โรงเรียนในกลุ่มประสานสัมพันธ์ ร่วมมือกันในเบื้องต้นมากกว่าที่ต่างคนต่างบริการกันไป ทั้งนี้ย่อมจะทำให้เกิดการพัฒน ส่งเสริมคุณภาพและรักษามาตรฐานการศึกษาให้ทัดเทียมกัน ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยของ ชูชาติ ทรัพย์มาก (2521 : 102) และ อูไร ชุกิเนตร (2523 : ๑) ที่พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ให้ความช่วยเหลือโรงเรียนขนาดเล็กในด้านวิชาการและทรัพยากรทางการศึกษาในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระยะเวลาของการวิจัยที่ต่างกันและเมื่อนับถึงปัจจุบันกลุ่มโรงเรียนได้ดำเนินการมาแล้วเป็นเวลานาน ซึ่งถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงระเบียบปฏิบัติการปฏิบัติเกี่ยวกับกลุ่มโรงเรียนเป็นระยะ ๆ แต่บุคลากรก็เข้าใจเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการมีกลุ่มโรงเรียนดีแล้ว จึงสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ และทำให้กลุ่มโรงเรียนพัฒนาดีขึ้น เพื่อให้กลุ่มโรงเรียนสามารถให้ความช่วยเหลือกันได้ตรงตามความต้องการและรวดเร็วขึ้น กลุ่มโรงเรียนควรมีระบบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ

และความต้องการในค่านปัจจุบันและสภาพแวดล้อมทุกด้านของโรงเรียนภายในกลุ่ม อีกประการหนึ่งกลุ่มโรงเรียนสามารถให้ความช่วยเหลือกันไ้มากขึ้นโดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา เช่น การใช้เครื่องเทปบันทึกเสียง เทปบันทึกภาพ (Video Tape) การสอนในรายวิชาหรือบทเรียนต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อบริการให้แก่โรงเรียนในกลุ่มที่ขาดบุคลากรเป็นการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ซึ่งหากเลือกใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมแล้วจะทำให้ประหยัดและเหมาะสมกับท้องถิ่น

กิจกรรมด้านกรณีศึกษาการศึกษาและพัฒนาบุคลากร ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มโรงเรียนได้จัดกิจกรรมหลายลักษณะที่เป็นประโยชน์แก่บุคลากรปฏิบัติ สำหรับครูบรรจุใหม่หรือย้ายมาปฏิบัติราชการใหม่ ซึ่งต้องการความมั่นใจในการทำงานนั้น กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดมากที่สุดคือ การให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวินัย กฎข้อบังคับต่าง ๆ ของข้าราชการครู และการให้ความรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติงานที่เป็นคั้งนี้ อาจเนื่องจากกลุ่มโรงเรียนให้ความสนใจภาพรวมในการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง ไม่ละเลยต่อกฎระเบียบต่าง ๆ ส่วนเรื่องที่จะละเอียดลงไปเกี่ยวกับโรงเรียนที่ปฏิบัติงานหรืองานด้านการสอนนั้น บุคลากรควรได้รับการช่วยเหลือจากโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน แต่อย่างไรก็ตามสิ่งที่กลุ่มโรงเรียนควรดำเนินการอีกก็คือ การแนะนำให้ครูใหม่เข้าใจสภาพท้องถิ่น เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร วิธีสอน การผลิต การใช้สื่อ การวัดผลและประเมินผล การพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ผลการวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมครูประจำการที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน ปรากฏว่ากิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดมากที่สุดคือการประสานงานกับศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เพื่อช่วยปรับปรุงการสอนของครู และการเชิญวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและแนวปฏิบัติงาน ครูที่ปฏิบัติการสอนมาแล้วควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ตลอดเวลา นับตั้งแต่มีการคั้งกลุ่มโรงเรียนมา มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรหลายครั้ง ดังนั้นครูที่ปฏิบัติงานอยู่แล้วควรจะได้รู้เกี่ยวกับหลักสูตรและแนวปฏิบัติเพื่อจะได้สอนให้ตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยโดยละเอียดแล้ว เห็นได้ว่ากลุ่มโรงเรียนให้ความสนใจในการช่วยเหลือครูใหม่และพัฒนาบุคลากรพอสมควร และควรจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มากขึ้น เพราะเป็นงานสำคัญที่จะส่งผลให้ผู้เรียนประสบผลสัมฤทธิ์ทาง

การเรียน ซึ่งจะ เป็นตัวชี้บ่งคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนนั้นเอง และการประชุมสัมมนาเพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาแล้วจัดทำแผนงานร่วมกัน และเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมให้สอดคล้องตามที่ตั้งเป้าหมายในแผนส่วนรวมและของแต่ละโรงเรียน ก็จะช่วยเหลือในการพัฒนาบุคลากรของกลุ่มโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ส่วนค่านงานวิชาการภายในกลุ่ม ผลจากการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือ การจัดนิทรรศการทางวิชาการเป็นการแสดงผลงานของโรงเรียนในกลุ่มได้อย่างทั่วถึง แม้ว่าจะต้องใช้งบประมาณมากแต่ก็ให้ผลคุ้มค่า เพราะครูและนักเรียนภายในกลุ่มได้มีโอกาสร่วมกันแสดงความสามารถออกมาในรูปของผลงานให้เป็นที่ยอมรับต่อบุคลากรภายในกลุ่มและสาธารณชนด้วย อย่างไรก็ตามการจัดนิทรรศการจะได้ออกคุณค่ามากเพียงไรนั้นขึ้นอยู่กับกิจกรรมย่อยที่กลุ่มโรงเรียนจัดขึ้นด้วย ดังนั้นจึงควรมีการเตรียมการและกำหนดบุคลากรให้เหมาะสมเพื่อให้ได้ผลงานที่มีประโยชน์ ทั้งบุคลากรภายในกลุ่มโรงเรียนและชุมชน ไม่เช่นนั้นอาจจะกลายเป็นเพียงงานที่แสดงผลงานบนป้ายนิเทศเท่านั้นเอง นอกจากนี้กลุ่มโรงเรียนควรสนับสนุนงานวิชาการโดยการจัดกิจกรรมลักษณะอื่น ๆ เพิ่มขึ้น เช่น การจัดทำจุลสารและวารสารทางวิชาการ การประชุมปฏิบัติการ การตั้งศูนย์ปฏิบัติการหลักสูตร และวัสดุประกอบหลักสูตรเพื่อเป็นแหล่งวิทยากรสำหรับครูภายในกลุ่ม ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชูชาติทรัพย์มาก (2521 : 101) ที่พบว่า ครูใหญ่และครูต้องการให้กลุ่มโรงเรียนปฏิบัติในค่านหลักสูตร และวัสดุประกอบหลักสูตรโดยจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการหลักสูตรของกลุ่มโรงเรียน เพื่อเป็นแหล่งวิชาการแก่ครู ในการพัฒนาบุคลากรระดับผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดมากที่สุดคือ การสัมมนาผู้ช่วยฝ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข ทั้งนี้อาจเพราะผู้ช่วยฝ่ายต่าง ๆ เป็นบุคลากรที่มีความสำคัญในโรงเรียน คือ เป็นผู้พิจารณา กลั่นกรองงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนในชั้นต้น เพื่อเสนอให้ผู้บริหารพิจารณาให้ดำเนินการในชั้นต่อไป ดังนั้นผู้ช่วยฝ่ายต่าง ๆ จึงเป็นผู้มีความรู้กระจ่าง มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่

ของคน รวมทั้งมีความแม่นยำในกฎระเบียบของราชการ อีกประการหนึ่งคือ ผู้ช่วย
 ฝ่ายต่าง ๆ ใกล้ชิดกับบุคลากรอื่นในโรงเรียน ต้องให้ความช่วยเหลือแนะนำแนว
 ปฏิบัติ เสมือนเป็นการนิเทศงานในฝ่ายของคุณ ย่อมรู้ปัญหาของโรงเรียนในสายงาน
 ของคุณเป็นอย่างดี ฉะนั้นการสัมมนาผู้ช่วยฝ่ายต่าง ๆ ในกลุ่มโรงเรียนจะเป็นวิธีการ
 ที่ผู้ช่วยใดมีโอกาสปรึกษาหารือกับผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบเหมือนกัน เป็นการช่วยกันคิด
 หาแนวทางแก้ไขปัญหาและหาแนวทางปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ส่วนการพัฒนา
 บุคลากรผู้สนับสนุนการเรียนการสอนนั้น ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัด
 มากที่สุดคือ การให้ความรู้แก่ครูผู้สนับสนุนฝ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติงาน
 ทั้งนี้อาจเนื่องจากหลักการที่กลุ่มโรงเรียนต้องร่วมมือกันในการวัดผลและประเมินผล
 การรักษาคูณภาพและมาตรฐานของการศึกษา ทำให้กลุ่มโรงเรียนต้องให้ความสนใจ
 กับการให้ความรู้แก่ครูผู้สนับสนุนการสอน เช่น คุรุบรรณารักษ์ คุรุทะเบียนวัดผล
 เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจระเบียบปฏิบัติที่กรมสามัญศึกษากำหนดและแนวทางที่กลุ่ม
 ศกเองกัน กลุ่มโรงเรียนควรจัดกิจกรรมลักษณะอื่น ๆ เพิ่มขึ้นให้บุคลากรมีโอกาสพัฒนา
 ตนเอง เช่น การเขียนเขียนเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กันภายในกลุ่ม
 และการจัดทัศนศึกษา ศึกษานในโรงเรียนในกลุ่มและต่างกลุ่ม เพราะโรงเรียนต่าง ๆ
 มีจุดเด่น จุดค่อย ต่างกัน กลุ่มโรงเรียนควรรีไ้แหล่งวิทยากรที่มีอยู่แล้วให้เกิด
 ประโยชน์มากที่สุด เพื่อสนองต่อเจตนารมณ์ของกลุ่มโรงเรียนที่ว่า กลุ่มโรงเรียนต้อง
 เป็นแกนกลางในการส่งเสริม ปรับปรุงคุณภาพและรักษามาตรฐานของโรงเรียนในกลุ่ม
 โดยอาศัยบุคลากรและทรัพยากรของกลุ่มรวมกัน

กิจกรรมด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า
 กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดมากที่สุดคือ การแข่งขันตอบปัญหาชิงรางวัลของนักเรียนใน
 รายวิชาต่าง ๆ อาจเป็นเพราะในปัจจุบันนี้มีการส่งเสริมการตอบปัญหาอันอย่างกว้าง
 ขวาง ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดง
 ความรู้ความสามารถของตนเอง ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ มีความกระตือรือร้นที่จะ

พัฒนาตนเอง ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ อีกประการหนึ่ง รางวัลจะเป็นเครื่องหมายแห่งความสำเร็จ เกิดความประทับใจ ภาคภูมิใจ แม้ว่าบางครั้งรางวัลจะไม่มีราคาค่างวดมากมาย แต่คุณค่านั้นมีมากสำหรับผู้ที่ได้รับ ข้อที่น่าสังเกตก็คือ กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจักรองลงมาก็คือ การประกวดโครงงานวิทยาศาสตร์ ระดับโรงเรียน ระดับกลุ่ม และเขตการศึกษา อาจเนื่องจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ และการส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นนโยบายหลักข้อหนึ่งของกรมสามัญศึกษาที่ระบุไว้ว่า ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนและสร้างประสบการณ์ให้กับนักเรียนในสถานศึกษาและเทคโนโลยีเป็นกรณีพิเศษ ให้เกิดความรู้ ความคิดริเริ่ม การประดิษฐ์ สร้างสรรค์ ทำงานด้วยขั้นตอน และวิธีการของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้มีผลงานทางสถานศึกษา และเทคโนโลยี เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต การพัฒนาอาชีพและพัฒนาชุมชน จึงแสดงให้เห็นว่ากลุ่มโรงเรียนโคสนันท์สนุนนโยบายของกรมสามัญศึกษาอย่างจริงจัง ส่วนการพัฒนาความรู้ความสามารถพิเศษของนักเรียน กิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือ การจัดชุมนุมเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย (ช.ก.ท.) ระดับกลุ่มโรงเรียนหรือเขตการศึกษา อาจเป็นเพราะในปัจจุบันมีการส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา กิจกรรมที่จัดชุมนุมอย่างสม่ำเสมอคือ การชุมนุมเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย ทั้งระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับเขตการศึกษา และระดับประเทศ อีกทั้งกิจกรรมนี้เป็นหนึ่งในหลาย ๆ กิจกรรมที่โรงเรียนจัดไว้ให้นักเรียนเลือกเข้าร่วมตามความถนัดและความสนใจ แต่บังคับให้นักเรียนที่เลือกเรียนแผนการเรียนเกษตรกรรมได้เข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนทางด้านวิชาการและความสามารถพิเศษนั้นกลุ่มโรงเรียนควรจัดในหลายลักษณะ เพื่อให้สนองความต้องการ ความสนใจของนักเรียนและส่งเสริมค่านิยมจรรยาบรรณ ซึ่งหากกลุ่มโรงเรียนสามารถสำรวจความต้องการ ความสนใจของนักเรียนแล้วมอบหมายให้บุคลากรในโรงเรียนต่าง ๆ รับผิดชอบ โดยพยายามจัดกิจกรรมให้หลากหลายก็จะทำให้นักเรียนได้พัฒนาในหลายด้านด้วย

กิจกรรมด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ผลการวิจัยพบว่า การให้ความรู้แก่บุคลากรด้านการวัดและประเมินผลการเรียน กิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือ การประชุมชี้แจงหลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลรายวิชาต่าง ๆ ให้ครูทะเบียนวัดผล และหัวหน้าหมวดวิชาของโรงเรียนภายในกลุ่ม รองลงมาคือการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ส่วนการรวบรวมข้อทดสอบของกลุ่ม กิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือ การจัดคณะกรรมการดำเนินงานด้านการวัดผลและประเมินผล เมื่อพิจารณาอย่างละเอียดแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่ากลุ่มโรงเรียนจัดกิจกรรมหลายลักษณะและความถี่ในการจัดกิจกรรมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยของปราณี ไวยบุญ (2527 : 118) และ ชูชาติ ทรัพย์มาก (2521 : 100) ที่พบว่ากลุ่มโรงเรียนปฏิบัติงานด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องจากในปัจจุบันกลุ่มโรงเรียนมีระบบการทำงานที่ขึ้น บุคลากรมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการวัดผลและประเมินผล ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ กลุ่มโรงเรียนซึ่งเป็นแกนกลางในการกำหนดแนวปฏิบัติ ต้องให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรผู้มีหน้าที่ในการวัดและประเมินผล เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นการรักษาคุณภาพและมาตรฐานของการศึกษา อนึ่ง การจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบัน จัดในระบบหน่วยกิต ที่นักเรียนต้องมีความรับผิดชอบในการเรียนของตนเองเป็นอย่างมาก ดังนั้นกลุ่มโรงเรียนต้องกำหนดแนวปฏิบัติภายในกลุ่มเพื่อให้การวัดผลและประเมินผลเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และถูกต้องตามระเบียบการวัดผล ส่วนด้านการรวบรวมข้อทดสอบของกลุ่มนั้น ผู้วิจัยเห็นว่ากลุ่มโรงเรียนควรจัดกิจกรรมด้านนี้ให้มากขึ้นเพื่อเป็นการบริการแก่โรงเรียนในกลุ่ม โดยอาจจัดตั้งศูนย์รวมข้อทดสอบทำเป็นคลังข้อสอบของกลุ่มโรงเรียนเพื่อหมุนเวียนใช้ในกลุ่มต่อไป

กิจกรรมด้านการวัดผลและประเมินผลงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือ การติดตามผลการปฏิบัติงานตามโครงการต่าง ๆ อาจเป็นเพราะกลุ่มโรงเรียนได้จัดระบบการทำงานที่เริ่มตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน และการติดตามประเมินผล เพื่อให้ได้รู้ถึงความก้าวหน้า ปัญหา ผล หรือคุณค่า

ของงานต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวปฏิบัติของกลุ่มโรงเรียนที่ให้มีการติดตามและควบคุมโครงการ สิ่งที่กลุ่มโรงเรียนควรตระหนักเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลโครงการ คือ การกำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินและการสร้างเครื่องมือในการประเมินโครงการ ทั้งนี้เพื่อให้การประเมินผลดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ในขณะของงานวิชาการในการให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงาน ในการจัดการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดส่วนใหญ่คือการประชุมชี้แจง ซึ่งเป็นการให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานในกลุ่มใหญ่ หรือกลุ่มผู้บริหาร ที่ทำได้อย่างรวดเร็วและประหยัด แต่กลุ่มโรงเรียนควรคำนึงถึงบุคคลากรอื่น ๆ ทั้งนี้จึงสมควรที่จะจัดกิจกรรมที่เป็นการให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานกับคนกลุ่มน้อยหรือเป็นรายบุคคล กลุ่มควรจัดทำวารสาร จุลสารต่าง ๆ รวมทั้งเป็นการให้ความรู้แก่บุคคลากร โดยการศึกษาด้วยตัวเองมากขึ้น กิจกรรมที่จะทำให้ผู้เข้าร่วมได้รับการแนะนำอย่างใกล้ชิดก็เป็นสิ่งที่กลุ่มต้องคำนึงถึง เช่น การแนะนำวิธีการใช้ การสาธิต การจัดให้โรงเรียนใหญ่เป็นที่เลี้ยงแก่โรงเรียนเล็ก หรือโรงเรียนเปิดใหม่ ซึ่งเป็นความต้องการของกรมสามัญศึกษาที่จะให้มีขึ้น เมื่อพิจารณาโดยละเอียดจากผลงานวิจัยปรากฏดังนี้

เกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอนนั้น กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดมากที่สุดคือ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน และการจัดทำ วารสาร จุลสารเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อเพื่อบริการค่านักวิชาการแก่โรงเรียนในกลุ่ม อาจเป็นเพราะกลุ่มโรงเรียนต้องการให้บุคคลากรในกลุ่มได้รับคำปรึกษา แนะนำ พร้อมกัน จึงได้จัดกิจกรรมในลักษณะเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถขอคำปรึกษา แนะนำ ได้ในขณะที่รับการถ่ายทอดความรู้ แต่เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อโดยละเอียดแล้ว ปรากฏว่า กลุ่มโรงเรียนจัดกิจกรรมในการให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานอยู่ในเกณฑ์น้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรานี ไวยบุญ (2527 : 114) ที่พบว่ากลุ่มโรงเรียนปฏิบัติเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่ออยู่ในระดับน้อย แต่สื่อการสอนเป็นสิ่งช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจเรียน ช่วยประหยัดเวลาในการสอน ช่วยถ่ายทอดความรู้ให้ดีขึ้น ดังนั้น

กลุ่มโรงเรียนจึงควรจัดกิจกรรมให้มากขึ้น ควรช่วยกันผลิตและตั้งศูนย์ร่วมสื่อการเรียน การสอนของกลุ่ม เป็นการประหยัดเวลา งบประมาณ และทำให้มีสื่อที่สามารถยืมใช้ หมุนเวียนกันในโรงเรียนได้ และควรจัดเจ้าหน้าที่ไว้คอยบริการให้คำแนะนำ เพื่อลด ปัญหาเรื่องการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้เรื่องสื่อ

ก้านการใช้เทคโนโลยีประกอบ ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่จัดมากที่สุด คือ การประชุมชี้แจงครูหมวดต่าง ๆ และการจัดโครงการให้โรงเรียนที่มีความพร้อม บริการด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาแก่โรงเรียนอื่น อาจเนื่องจากกลุ่มโรงเรียนเห็น ว่าการประชุมชี้แจงนั้น บุคลากรภายในกลุ่มสามารถรับการถ่ายทอด รับคำปรึกษาแนะนำ และแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากไม่มีการเน้นเรื่องการให้ความรู้จนเกินไป ส่วนการให้ความช่วยเหลือกันนั้น เป็นสิ่งที่ที่กลุ่มโรงเรียนจัดกิจกรรมนี้ขึ้น เพราะ โรงเรียนที่มีความพร้อมควรให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนอื่น แต่เมื่อพิจารณาผล การวิจัยโดยละเอียดพบว่า การจัดกิจกรรมของกลุ่มโรงเรียนในค่านี้อยู่จัดในเกณฑ์น้อย จึงควรส่งเสริมให้จัดในหลายลักษณะ เพราะเทคโนโลยีจะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพ

ก้านการจัดแผนชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือ การ ประชุมชี้แจงผู้บริหารในกลุ่ม รองลงมาคือการประสานงานก้านการรับนักเรียนของ โรงเรียนในกลุ่ม การจัดแผนชั้นเรียนเป็นงานระดับนโยบายที่กลุ่มต้องประสานสัมพันธ์ ให้ดี เพราะโรงเรียนในกลุ่มมีหลายขนาดอยู่ในพื้นที่กระจายออกไป ความนิยมของ ผู้ปกครองต่อโรงเรียนแตกต่างกัน การที่ผู้บริหารประชุมและประสานงานกัน จะทำให้ มีแนวปฏิบัติเพื่อให้โรงเรียนในกลุ่มสามารถรับนักเรียนให้ครบชั้นตอนตามจำนวนที่ต้องการ ไม่ล้นอยู่เฉพาะที่โรงเรียนใหญ่ในหัวเมือง

ก้านการจัดแผนการเรียน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือ การ ประชุมปรึกษาและการประชุมชี้แจงครูภายในโรงเรียนโดยผู้บริหารกิจกรรมเหล่านี้จะทำ ให้ผู้บริหารสามารถปรึกษา แนะนำซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการจัดแผนการเรียนให้เหมาะสม กับสภาพความพร้อมของโรงเรียน และความต้องการของท้องถิ่น ผู้บริหารสามารถ

ประสานงานให้ครูในโรงเรียนเข้าใจสภาพความพร้อมของโรงเรียนและแผนการสอน
ที่เปิดสอนภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลในการปฏิบัติ การให้ความช่วยเหลือและขอความ
ช่วยเหลือได้โดยสะดวก อีกประการหนึ่งการประชุมปรึกษาจะเป็นโอกาสที่ผู้บริหารจาก
โรงเรียนเล็กหรือโรงเรียนเปิดใหม่ สามารถขอคำปรึกษา แนะนำ จากโรงเรียนใหญ่
หรือโรงเรียนที่ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของกรมสามัญศึกษาที่ให้โรงเรียนที่ช่วย
เหลือโรงเรียนน้อง โรงเรียนใหญ่ช่วยเหลือโรงเรียนเล็ก และโรงเรียนเปิดใหม่

ด้านการจัดแผนการสอน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดมาก
ที่สุดคือ การชี้แจงการทำแผนการสอนรายวิชาต่าง ๆ อาจเนื่องจากกลุ่มต้องการให้
ครูรายวิชาต่าง ๆ ได้ทำแผนการสอน เพื่อใช้ในกลุ่มได้อย่างเพียงพอ เพราะแผนการสอน
ทำให้ครูทำการสอนได้อย่างเป็นระบบ การทำแผนการสอนอาจยังเป็นปัญหาสำหรับ
ครูผู้สอน การชี้แจงจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ครูได้ปรึกษาและรับคำแนะนำจากวิทยากร
ส่วนการประสานงานกิจกรรมที่กลุ่มจัดมากที่สุดคือ การประชุมปฏิบัติการเพื่อทำแผนการ
สอนรายวิชาต่าง ๆ ร่วมกัน ซึ่งจะเป็นโอกาสให้ครูได้ประสานงานกันในขณะที่ทำแผน
การสอน ด้รับรู้ว่ากลุ่มโรงเรียนมีแผนการสอนรายวิชาใ้บ้าง จะได้จัดทำระบบข้อมูล
ไว้เพื่อบริการหมุนเวียนใช้ระหว่างโรงเรียนได้สะดวก

ด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี กิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือ การประชุม
ชี้แจงผู้บริหารเกี่ยวกับนโยบาย เป้าหมายของกลุ่ม การให้ความรู้แก่บุคลากรที่ทำหน้าที่
เกี่ยวกับแผนปฏิบัติการของโรงเรียน และการประชุมชี้แจงแก่ผู้บริหารเกี่ยวกับแผนปฏิบัติ
การตลอดปีของกลุ่มโรงเรียน อาจเนื่องจากการทำแผนปฏิบัติการประจำปีนั้นเกี่ยวข้องกับ
ผู้บริหารมาก ในการที่จะจัดให้สอดคล้องกับนโยบาย การประชุมชี้แจงจะทำให้ผู้บริหาร
ได้ปรึกษา แนะนำซึ่งกันและกัน สามารถจัดทำแผนได้ตรงตามเป้าหมาย และเพื่อให้
ผู้บริหารในโรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติการได้ถูกต้อง จึงสมควรจัดให้ความรู้และเปิดโอกาส
ให้ปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ และการประสานสัมพันธ์เกี่ยวกับแผนปฏิบัติการจะก่อให้เกิดความ
เข้าใจอันดีในการจัดกิจกรรมตลอดปีของกลุ่มโรงเรียนต่อไป

2. วิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ขั้นตอนในการวางแผนการจัดกิจกรรมของกลุ่มโรงเรียน เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย คือ กำหนดนโยบายในการจัดกิจกรรมของกลุ่มโรงเรียน จัดทำโครงการดำเนินงาน กำหนดแผนงานในการจัดกิจกรรม กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม กำหนดกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ สํารวจสภาพปัจจุบันและปัญหา และติดตามประเมินผลการปฏิบัติ เมื่อพิจารณาโดยรายละเอียดผู้วิจัยพบว่า กลุ่มโรงเรียนมีการวางแผนในการจัดกิจกรรม ถึงแม้จะไม่เรียงลำดับตามหลักของการวางแผนที่ควรจะเริ่มจาก สํารวจสภาพปัจจุบันและปัญหาก่อน เพื่อให้ทราบปัญหาและนำปัญหามาเรียงลำดับความสำคัญ แล้วกำหนดนโยบาย กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดแผนงาน จัดทำโครงการกำหนดกิจกรรม และติดตามผลการปฏิบัติ แต่ก็พอจะกล่าวได้ว่าในการจัดกิจกรรมของกลุ่มโรงเรียนนั้น คณะผู้จัดกิจกรรมให้ความสำคัญในการวางแผน ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยของ อูโร ชูติเนตร (2523 : 127) และ นัยนา ทองที (2526 : 157) ที่พบว่ากลุ่มโรงเรียนได้ปฏิบัติด้านการวางแผนอยู่ในเกณฑ์น้อย ทั้งนี้อาจเนื่องจากระยะเวลาของการวิจัย และเหตุผลที่สำคัญอีกอย่างก็คือในปัจจุบันกรมสามัญศึกษาได้เน้นเรื่องการวางแผนและได้มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องการวางแผน ก็จะทำให้จากการกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนในระดับต่าง ๆ ซึ่งระบุไว้ว่า การวางแผนในระดับกลุ่มโรงเรียนนั้นให้มีคณะทำงานจัดทำแผนโดยมีเจ้าหน้าที่สำนักงานกลุ่มโรงเรียนเป็นเลขานุการของคณะทำงาน (กรมสามัญศึกษา 2530 : 14) อาจเป็นเพราะระบบกลุ่มโรงเรียนได้จัดมานานแล้ว แม้กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา 2529 จะเป็นกลุ่มตามระเบียบใหม่ แต่แนวปฏิบัติก็คงเหมือนเดิม บุคลากรในกลุ่มมีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้ว กลุ่มสามารถจัดระบบการทำงานได้ดีขึ้น และรองรับงานวางแผนนั้นในปัจจุบันมีการสอนกันอย่างกว้างขวางในวงการศึกษา ทำให้บุคลากรมีความรู้มากกว่าแต่ก่อน แต่อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยจะเห็นว่าแม้อาจจะมีการวางแผนแต่ก็ยังไม่ถูกต้องตามหลักการ เพราะถ้าพิจารณาจากปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนการจัดกิจกรรมของกลุ่มโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุของปัญหาคือการวางแผนมิได้กำหนดขึ้นจากการสำรวจข้อมูล ความต้องการ และปัญหาของบุคลากรภายในกลุ่ม รอง

ลงมาคือบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผน แสดงให้เห็นว่าการวางแผนก็ยังคงเป็นปัญหาอยู่บ้าง แต่คงไม่ใช่ปัญหาหนัก เนื่องจากในขณะนี้มีการรณรงค์ในระดับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนให้มีการอบรมบุคลากรผู้มีหน้าที่ในการทำแผนของโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน โดยจัดทำแบบฟอร์ม เอกสารและให้ความรู้เรื่องแผน ทั้งนี้กลุ่มโรงเรียนได้ประสานงานกับเขตการศึกษาด้วย แต่หากกลุ่มโรงเรียนจะกำหนดขั้นตอนของการวางแผนโดยให้ความสำคัญของปัญหาและความต้องการของบุคลากรเป็นเบื้องต้น และดำเนินการตามหลักการก็จะทำให้การวางแผนงานของกลุ่มสมบูรณ์มากขึ้น

ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มโรงเรียนไคมาโดย ยึดนโยบายของกรมสามัญศึกษามากที่สุด ซึ่งนโยบายของกรมสามัญศึกษานั้นกำหนดแนวปฏิบัติไว้อย่างกว้าง ๆ กลุ่มโรงเรียนต้องนำเอานโยบายมาพิจารณาและตีความ เพื่อกำหนดแนวทางในการปฏิบัติ และสามารถนำเอาความต้องการหรือแนวนโยบายของกลุ่มที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นแต่ไม่ขัดกับนโยบายของกรมสามัญศึกษาสอดแทรกเข้าไปด้วย กลุ่มโรงเรียนควรตระหนักให้มากว่าความต้องการหรือปัญหาของบุคลากรภายในกลุ่มจะเป็นข้อมูลที่ไม่ควรละเลย

ในการจัดระบบการทำงาน of โรงเรียน ผลจากการวิจัยพบว่า กลุ่มโรงเรียนจัดสำนักงานอย่างเป็นสัดส่วน ตรงตามวัตถุประสงค์ของกรมสามัญศึกษา การมีสำนักงานเป็นส่วนเป็นความจำเป็นเบื้องต้น เพราะสำนักงานเป็นที่รวบรวมวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นของกลุ่ม บุคลากรที่รับผิดชอบมีที่ทำงาน สามารถจัดระเบียบในการทำงาน และทำให้บุคลากรในกลุ่มสามารถติดต่อประสานงานได้โดยสะดวก นอกจากนี้กลุ่มโรงเรียนยังได้จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี ประสานงานกับเขตการศึกษา และจังหวัดในฐานะที่ปรึกษาและเพื่อการช่วยเหลือทางวิชาการ ซึ่งเป็นวิธีการที่ดีเพราะจังหวัดและเขตการศึกษาเป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสานและดูแลการศึกษาในส่วนภูมิภาค ดังนั้นกลุ่มโรงเรียนจึงควรติดต่อประสานงานกับเขตการศึกษาและจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ จากการสังเกตการประสานแผนของกลุ่มโรงเรียนกับเขตการศึกษา 9 เมื่อวันที่ 21-22

มกราคม 2531 ผู้วิจัยเห็นว่ากลุ่มโรงเรียนและเขตการศึกษาได้รวมมือกันเป็นอย่างดีในการที่จะพัฒนางานของกลุ่ม โดยประสานแผนล่วงหน้าเกี่ยวกับกิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจะจัดและความต้องการที่จะให้เขตการศึกษาช่วยเหลือ ไม่ว่าจะเป็นในค่านิเทศหรือเอกสารที่จำเป็น นับเป็นนิมิตหมายที่ดีที่เกิดขึ้นในเขตการศึกษา ส่วนปัญหาในการจัดบุคลากรปฏิบัติงานที่สำนักงาน ผลการวิจัยพบว่า วิธีการที่กลุ่มปฏิบัติมากที่สุดคือให้เจ้าหน้าที่ 1 คน และครู 1 คน ประจำสำนักงาน ตามแนวปฏิบัติของกรมสามัญศึกษากำหนดไว้ว่า ให้จัดบุคลากรจากโรงเรียนที่มีอัตราค่าจ้างเกินไปปฏิบัติงานที่สำนักงาน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มประชากรแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจัดบุคลากรประจำสำนักงานแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์ภายในกลุ่มโรงเรียนยังไม่ดีพอ จึงทำให้บุคลากรเข้าใจไม่ตรงกัน เช่น การให้เลขานุการประจำสำนักงานตลอดวาระ และให้ประธานประจำสำนักงานตลอดวาระ ก็เป็นวิธีการที่กลุ่มโรงเรียนปฏิบัติ อาจเนื่องจากในช่วงที่ผ่านมาสำนักงานกลุ่มตั้งอยู่ที่โรงเรียนที่ประธานกลุ่มดำรงตำแหน่งผู้บริหารตลอดวาระ แล้วสำนักงานก็จะย้ายไปอยู่ที่โรงเรียนอื่น แล้วแต่ผู้บริหารโรงเรียนใดได้รับการคัดเลือกเป็นประธาน ส่วนในกรณีของเลขานุการอาจจะแบ่งเวลาที่จะมาปฏิบัติงานที่สำนักงานในบางช่วง แต่อย่างไรก็ตามในปัจจุบันนี้มีระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับกลุ่มโรงเรียนอย่างชัดเจน เมื่อกลุ่มโรงเรียนจัดระบบงานด้านต่าง ๆ เรียบร้อยแล้วก็ควรมีการประชาสัมพันธ์ภายในกลุ่ม เพื่อให้บุคลากรอื่น ๆ นอกจากผู้บริหารได้รับทราบเรื่องราวของกลุ่มโรงเรียนด้วย ปัญหาและอุปสรรคในการจัดบุคลากรปฏิบัติงานที่สำนักงาน ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุของปัญหาคือ ขาดอัตราค่าจ้างผู้ปฏิบัติงานประจำสำนักงาน รองลงมาคือ ประธานมีงานประจำในการบริหารโรงเรียนจึงไม่สามารถบริหารกลุ่มโรงเรียนได้เต็มที่ ขาดแคลนงบประมาณในการจ้างเจ้าหน้าที่พิเศษประจำสำนักงาน การที่กลุ่มโรงเรียนมีเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน 2 คน อาจจะน้อยไป แต่เมื่อมีความจำเป็นก็ควรแก้ปัญหาโดยจัดระบบงานให้ดี ติดต่อบริษัทประสานงานกับโรงเรียนในกลุ่ม เก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นจากโรงเรียนในกลุ่ม โดยไม่จำเป็นต้องทำขึ้นใหม่ที่จะทำให้ออกแบบบุคลากร เวลา และงบประมาณ ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ กลุ่มโรงเรียนก็มีบุคลากรพร้อมอยู่แล้วในโรงเรียน ฉะนั้นในการแก้ปัญหาของกลุ่มก็คือต้องมีการจัดการให้ดี ประธานก็ไม่ไ้ทำงานอยู่คนเดียวมีคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารโรงเรียน

และผู้ช่วยผู้บริหาร เป็นบุคลากรที่ให้ความร่วมมืออยู่แล้ว ดังนั้นหากแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้แล้ว ประธานก็จะไม่ได้รับภาระหนักเพียงคนเดียว

ค่านงงบประมาณที่นำมาจัดกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มโรงเรียนได้มาจากงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด คือ กรมสามัญศึกษา ซึ่งได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนในการจัดสรรงบประมาณให้กลุ่มโรงเรียน นอกจากนี้กลุ่มโรงเรียนยังได้งบประมาณจากเงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อูโร ชุติเนตร (2523 : 132) ที่พบว่า กลุ่มโรงเรียนต้องปฏิบัติงานตามคำสั่งงบประมาณที่กรมสามัญศึกษากำหนด หากกลุ่มโรงเรียนมีความจำเป็นจะต้องใช้เงินเพิ่มขึ้นก็อาศัยจากเงินบำรุงการศึกษาของแต่ละโรงเรียน แต่ในสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน การใช้จ่ายเงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียน เพื่อจัดกิจกรรมของกลุ่มโรงเรียนนั้นเป็นไปได้ยาก ทั้งนี้เพราะโรงเรียนแต่ละโรงเรียนก็มีการรับผิดชอบของตนเองมาพออยู่แล้ว และอีกอย่างหนึ่งคือกลุ่มยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนในการจัดสรรเงินสนับสนุนจากเงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนในกลุ่ม แต่โรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันก็ให้ความช่วยเหลือในลักษณะของการพึ่งพา เกื้อกูลกันนั่นเอง และกลุ่มโรงเรียนควรสนับสนุนให้โรงเรียนภายในกลุ่มให้ความช่วยเหลือกันให้มากขึ้น โดยเฉพาะโรงเรียนใหญ่ที่มีจำนวนนักเรียนมาก มีเงินบำรุงศึกษามาก มีความพร้อม ปัญหาและอุปสรรคในค่านงงบประมาณที่นำมาจัดกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่าสาเหตุของปัญหาคืองบประมาณไม่เพียงพอ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มโรงเรียนกำลังอยู่ในภาวะของการพัฒนา จึงจำเป็นต้องใช้งบประมาณในการจัดกิจกรรมมาก งบประมาณที่กรมสามัญศึกษาจัดสรรให้จึงไม่เพียงพอ ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นัยนา ทองดี (2526 : 163) วิวัฒน์ อนิวรรณกุล (2526 : 72) และ ปราณี ไวยบุรณ (2527 : 177) ที่พบว่า กลุ่มโรงเรียนมีงบประมาณไม่เพียงพอ และอีกสาเหตุหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องงบประมาณก็คือ กลุ่มโรงเรียนได้งบประมาณล่าช้า

การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า วิธีการที่กลุ่มโรงเรียนดำเนินการมากที่สุดคือ การขอความร่วมมือจากโรงเรียนในกลุ่ม อาจเป็นเพราะสะดวกและง่ายในการปฏิบัติ เนื่องจากโรงเรียนในกลุ่มมีวัสดุอุปกรณ์อยู่แล้ว

แต่อาจเป็นการทำความลำบากให้แก่โรงเรียนในกลุ่ม เพราะโรงเรียนที่จะสามารถให้ความร่วมมือได้จะเป็นโรงเรียนใหญ่ที่มีความพร้อมหรือโรงเรียนที่ผู้บริหารเป็นประธานกลุ่ม จากผลการวิจัยของ วิวัฒน์ อนันทรทกุล (2526 : 72) พบว่ากลุ่มโรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานน้อย ท้องอาศัยวัสดุอุปกรณ์จากโรงเรียนที่เป็นประธานกลุ่ม บางครั้งก็ใช้วัสดุและอุปกรณ์จากโรงเรียนที่เป็นเจ้าของสถานที่ในการประชุมอบรม ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรให้ความช่วยเหลือกันในกลุ่มโรงเรียน ซึ่งสิ่งนั้นเป็นวัตถุประสงค์ของการจัดกลุ่มโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นไว้ใช้ภายในกลุ่ม เพราะการทำงานหากขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น จะทำให้การทำงานขาดความคล่องตัวและขาดประสิทธิภาพ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อและขอความร่วมมือในค่านงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุของปัญหาคือ งบประมาณไม่เพียงพอ และโรงเรียนแต่ละโรงเรียนต้องใช้จ่ายเงินบำรุงการศึกษาในการบริหารงานมากแล้ว จึงไม่สามารถสนับสนุนกลุ่มโรงเรียนได้เต็มที่ อีกสาเหตุหนึ่งก็คือไม่มีแนวปฏิบัติเรื่องความร่วมมือค่านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ที่แน่นอน ซึ่งกลุ่มโรงเรียนควรมหาแนวทางเพื่อให้ได้รับความสนับสนุนจากโรงเรียนในกลุ่มได้มากขึ้น

การกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบกิจกรรมของกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่าวิธีการที่กลุ่มโรงเรียนดำเนินการมากที่สุดคือ การตั้งคณะกรรมการปฏิบัติกิจกรรมตามวาระ อาจเนื่องจากคณะผู้จัดกิจกรรมมีภาระงานประจำมากแล้ว จึงต้องตั้งคณะกรรมการเพื่อแบ่งเบาความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นวิธีการที่ดี เพราะหากคณะผู้จัดกิจกรรมรับผิดชอบงานทั้งหมดก็จะเป็นภาระที่หนักมาก อาจทำให้เกิดผลเสียต่องานประจำที่ปฏิบัติอยู่ได้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า กลุ่มโรงเรียนน่าจะสำรวจความถนัด ความสนใจ และความสามารถของบุคลากรภายในกลุ่ม แล้วจัดเก็บเป็นระบบข้อมูลไว้เพื่อจะได้กำหนดบุคลากรให้เหมาะสมกับกิจกรรมและตรงตามความสนใจความสามารถด้วย กลุ่มโรงเรียนควรให้โอกาสบุคคลได้ทำงานและรับผิดชอบ ซึ่งจะทำให้กิจกรรมของกลุ่มโรงเรียนดีขึ้น และไม่เป็นที่หนักสำหรับบุคคลกลุ่มเดียว ปัญหาและอุปสรรคในการกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบกิจกรรมของกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่ามีสาเหตุมาจากคณะกรรมการบริหารกลุ่ม

โรงเรียนมีงานประจำมาก มีเวลาไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมของกลุ่ม และครูผู้สอนมีงานประจำมากไม่มีเวลาเพียงพอต่อการปฏิบัติกิจกรรมของกลุ่มโรงเรียน ตามสภาพปัจจุบันนี้ทั้งผู้บริหารและครูมีภาระรับผิดชอบในโรงเรียนมาก แต่เพื่อให้งานของกลุ่มโรงเรียนเป็นไปโดยเรียบร้อย กลุ่มต้องกระจายความรับผิดชอบออกไป ซึ่งผลคือนอกจากจะเป็นการแบ่งเบาภาระแล้วยังเป็นการประชาสัมพันธ์กลุ่มโรงเรียนให้บุคลากรอื่นภายในโรงเรียนต่าง ๆ ของกลุ่มโรงเรียนอีกด้วย

การมอบหมายงาน ผลการวิจัยพบว่า วิธีการที่กลุ่มโรงเรียนดำเนินการมากที่สุดคือ มอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร รองลงมาคือ มอบหมายตามข้อตกลงของการประชุม ซึ่งเป็นการมอบหมายงานที่เหมาะสม เพราะการมอบเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นการมอบงานที่มีหลักฐาน เป็นการรับรู้ทั้งผู้มอบและผู้รับมอบ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ อูโร ชูติเนตร (2523 : 127) ที่พบว่า กลุ่มโรงเรียนได้เฉลี่ยความรับผิดชอบให้กับโรงเรียนต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและ ก่อนมอบหมายงานได้ประชุมชี้แจงให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายที่ได้อำนาจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินงานอย่างถ้อย แต่แตกต่างจากผลการวิจัยของ นัยนา ทองดี (2526 : 152) ที่พบว่า หัวหน้าหมวดวิชาเห็นว่า การมอบหมายงานไม่เป็นไปตามขั้นตอน ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ขาดการประชาสัมพันธ์ การมอบหมายงานเป็นแบบบังคับ โดยไม่คำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเริ่มงานของกลุ่มโรงเรียนจัดระบบงานไม่ดี แต่ในปัจจุบันกลุ่มโรงเรียนสามารถจัดระบบงานดีขึ้น คณะกรรมการบริหารเข้าใจระบบการทำงานจึงสามารถมอบหมายงานได้อย่างเหมาะสม ในการมอบหมายงานนั้น หากกลุ่มโรงเรียนได้มอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากรและมีการติดตามผลการปฏิบัติงาน ก็จะทำให้เกิดผลดีเพราะถ้าบุคลากรในกลุ่มได้รับมอบหมายให้ทำงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ย่อมจะทำให้มีความรับผิดชอบเต็มที่และเกิดกำลังใจ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจ ที่ได้รับความไว้วางใจ ได้รับการยอมรับนับถือ ส่วนการติดตามผลการปฏิบัติงานก็เป็นสิ่งที่ทำให้รู้ถึงความก้าวหน้าของงาน และเป็น การให้กำลังใจแก่ผู้ที่รับผิดชอบในบางครั้งก็สามารถให้ความช่วยเหลือได้ทันต่อเหตุการณ์

ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ผลจากการวิจัยพบว่าสาเหตุของปัญหาคือ คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนไม่ได้อยู่ในสำนักงานเดียวกัน ทำให้การมอบหมายงานไม่สะดวก ตามสภาพภูมิศาสตร์แล้ว กลุ่มโรงเรียนกระจายอยู่ตามท้องที่ต่าง ๆ ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหากลุ่มโรงเรียนควรประสานแผน แบ่งความรับผิดชอบและมอบหมายงานกันตั้งแต่ต้นปี โดยกระจายความรับผิดชอบให้แก่โรงเรียนภายในกลุ่ม การมอบหมายงานในกลุ่มย่อยที่โรงเรียนอยู่ใกล้เคียงกันก็จะสะดวกในการปฏิบัติงานมากขึ้น

การประเมินผลงาน ผลการวิจัยพบว่า วิธีการที่กลุ่มของโรงเรียนดำเนินการมากที่สุดคือ การตั้งคณะกรรมการประเมินผลงาน อาจจะเป็นเพราะว่าในปัจจุบันกลุ่มโรงเรียนมีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลงาน จึงมีการกำหนดคณะกรรมการประเมินผลงานได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีเพราะจากการประเมินผลจะทำให้รู้ถึงสภาพปัญหาของการทำงาน และเป็นเครื่องวัดประสิทธิภาพการทำงานของกลุ่มโรงเรียนได้เป็นอย่างดี การตั้งคณะกรรมการขึ้นมาติดตามการปฏิบัติงานนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ นัยนา ทองดี (2526 : 162) เมื่อพิจารณาโดยละเอียดแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่ากลุ่มโรงเรียนดำเนินการประเมินผลค่อนข้างเหมาะสม เพราะมีการสรุปรายงานการประเมินผล กำหนดระยะเวลาในการประเมินผล นำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงงาน และมีการสร้างเครื่องมือประเมินผล เป็นสิ่งที่กลุ่มโรงเรียนควรปฏิบัติ แต่จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคพบว่า สาเหตุของปัญหาคือกลุ่มโรงเรียนยังขาดเครื่องมือในการประเมิน แสดงว่า แม้จะมีการสร้างเครื่องมือภายในกลุ่ม แต่ก็ยังไม่เพียงพอ กลุ่มจึงควรเน้นในเรื่องนี้ให้มากขึ้น อีกสาเหตุหนึ่งคือการประเมินผลค่อนข้างใช้เวลานาน คงเป็นเพราะการประเมินผลมีขั้นตอนกรรมวิธีหลายอย่าง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ปัจจุบันงานประเมินผลของกลุ่มโรงเรียนดีขึ้น อาจเนื่องจากมีบุคลากรที่มีความสามารถด้านนี้ และเป็นจุดเน้นของกรมสามัญศึกษาที่ให้แนวปฏิบัติว่าทุกโครงการหรือกิจกรรมควรได้รับการประเมินผลและสรุปผล

การประสานงาน ผลการวิจัยพบว่า มีวิธีการที่กลุ่มโรงเรียนดำเนินการมากที่สุดคือ การติดต่อประสานงานโดยใช้ จดหมาย บันทึก หรือรายงาน รองลงมาคือการ

ประสานงานโดยคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นวิธีการที่เหมาะสม เพราะในปัจจุบันการสื่อสารโดยทางไปรษณีย์สะดวกและเชื่อถือได้มากขึ้น ส่วนการประสานงานโดยคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนอาจจะมีความสะดวก รวดเร็วในการถ่ายทอด แจ้งข่าวสาร แต่มีข้อจำกัดคือ คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนเป็นผู้บริหารของโรงเรียนบางโรงเรียนเท่านั้น จึงไม่สะดวกในการประสานงานกับโรงเรียนอื่น เนื่องจากผู้บริหารมีภาระของงานประจำมากอยู่แล้ว จึงขอเสนอแนะว่า กลุ่มโรงเรียนควรกำหนดระเบียบงานของกลุ่มไว้ให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร สำหรับอ้างอิงในการประสานงาน และกลุ่มโรงเรียนควรหาวิธีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ และประสานงานให้มากขึ้น โดยอาจจะให้ครูมีส่วนร่วมในการประสานงาน กลุ่มควรกำหนดผังการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้สมาชิกได้เห็นสายงานได้ชัดเจน กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียน สร้างความเข้าใจกันได้มาก เพื่อบุคลากรจะคอยอมรับและให้ความร่วมมือ ซึ่งจะสะดวกในการประสานงาน การประสานงานที่ดีจะสร้างความเข้าใจอันดี และมีผลต่อประสิทธิภาพของการทำงานด้วย ปัญหาและอุปสรรคของการประสานงาน ผลการวิจัยพบว่า มีสาเหตุมาจากระยะทางระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่มห่างไกลกัน ทำให้การประสานงานล่าช้าขาดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิวัฒน์ อนิวัตรกุล (2526 : 73) ที่พบว่า การประสานงานของกลุ่มโรงเรียนมักจะล่าช้า เนื่องจากโรงเรียนในกลุ่มทางกระจายกันอยู่ไกล บางสถานศึกษาคมนาคมลำบาก กลุ่มโรงเรียนควรแก้ปัญหาโดยประสานงานในหลายรูปแบบเพื่อให้ทั่วถึงมากที่สุด

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. กลุ่มโรงเรียนควรสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบันและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมในการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น
2. กลุ่มโรงเรียนควรสำรวจความต้องการของบุคลากรในกลุ่มเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการ เพื่อจะได้จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

3. กลุ่มโรงเรียนควรสำรวจความพร้อมของบุคลากรภายในกลุ่มเพื่อเป็นข้อมูลในการมอบหมายงานให้ตรงตามความสามารถ ความสนใจและความถนัดของบุคลากร
4. กลุ่มโรงเรียนควรจัดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมงานวิชาการของกลุ่ม โดยเฉพาะ โดยการคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของโรงเรียนภายในกลุ่มมาช่วยกันทำงานให้กลุ่มโรงเรียน
5. กลุ่มโรงเรียน จังหวัด และเขตการศึกษา ควรประสานงานกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้แนวทางในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรทำการวิจัยทดลองเกี่ยวกับรูปแบบของกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษาที่เหมาะสม เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการจัดระบบกลุ่มโรงเรียนให้ดีขึ้น
2. ควรทำการวิจัยถึงความต้องการของครูเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการที่กลุ่มโรงเรียนจัดขึ้น
3. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น